

Suomen Röntgenhoitajaliitto ry
Finlands Röntgenskötarförbund rf
Asemamiehenkatu 4
00520 Helsinki

Kannanotto koulutusohjelmanprojektin SOTELIKA-
luonnokseen

19.2.2010

Ammattikorkeakoulujen rehtorineuvostl, Arene
Koulutusohjelmanprojektin ohjausryhmä, Arena
Pääsihteeri Timo Luopajarvi, Arene
Koulutusohjelmanprojektin ohjausryhmän sihteeri Hanna Ilola

Asia: Sosiaali-terveys-liikunta-alan koulutuksen rakenne- ja tutkinnonuudistus

Olemme Suomen Röntgenhoitajaliittossa saaneet seurata viime aikoina huolestuneena meneillä olevaa koulutusohjelmanprojektin, erityisesti terveysalan jaoston suunnittelutyön nopeaa etenemistä.

Röntgenhoitajakoulutus Suomessa

Suomessa toteutetaan röntgenhoitajakoulutusta tällä hetkellä kuudessa ammattikorkeakoulussa, joka on riittävä kattamaan Suomessa olevat ammatilliset tarpeet. Nyt valmisteilla oleva Sosiaali-, terveys- liikunta-alan uudistusta hahmottavassa raportissa bioanalytiikan ydinosaamiskuvauksessa on tuotu esiin uudenlainen lähestymistapa. Luonnoksessa on valitettavasti virheitä ja epätotojuksia koskien nimenomaan kliinisen radiografian tiedekorkeakoulua. Tämän luonteisia virheitä ei saisi esiintyä tämän tasoisessa luonnoksessa. Viimeisimmässä luonnoksessa röntgenhoitajat esiintyvät kahdessa eri osa-alueessa, lienee kuitenkin parempi vaihtoehto sijoittaa ko koulutus erilleen sairaanhoitajien koulutusalueesta. Luonnoksessa röntgenhoitajat on sijoitettu osaamisalueeseen ”Diagnostinen osaaminen”, joka on harhaanjohtava ja virheellinen termi ja tämä tulee ehdottomasti muuttaa. Parempi vaihtoehto olisi *Diagnostiikan osaamisalue*.

Haluamme painottaa, että ammattikorkeakoulujen rakenne- ja koulutusohjelmiauudistuksilla ei pidä vaarantaa lisää tutkintojen kansainvälistä vertailtavuutta ja siten ammattihenkilöiden mahdollisuutta liikkua kansainvälisillä työmarkkinoilla entisestään. Jo nyt suomalainen röntgenhoitajan tutkinto ei ole riittävä monessakaan Euroopan unionin maassa sellaisenaan, vaan ulkomaille suuntautuva suomalaisen röntgenhoitajan tutkinnon suorittanut röntgenhoitaja joutuu suorittamaan lisäopintoja kohdemaassa. Tutkinnon tunnistamisessa tuottavat ongelmia nimenomaan liialliset hoito-osaamisen opinnot ja substanssiosaamisen vähäisyys. Hoitamisen opinnot mielletään kiinteästi sairaanhoitajan osaamisalueeseen kuuluviksi. *Röntgenhoitajan tutkintonimike*

(Radiographer) ja *pääaine radiografia* (Radiography and the Imaging Sciences) ovat kansainvälisesti tunnettuja ja tunnistettuja ja ne pitää säilyttää tutkintorakenneuudistuksessa. Euroopan alueella on jo vuodesta 2001 rakennettu yhtenevää korkeakoulutus pohjaista röntgenhoitajakoulutusta HENREn (The Higher Education Network of Radiographers in Europe) nimissä ja tämä tulisi ottaa huomioon uudistuksessa.

Röntgenhoitajana terveydenhuollossa

Röntgenhoitajilla on selkeästi täysin oma tehtäväkenttä terveydenhuollossa. Röntgenhoitajan tutkinto eroaa muista terveydenhuollon tutkinnoista siinä, että se tuottaa kuvantamisen, sädehoidon ja säteilyn lääketieteellisen käytön edellyttämää osaamista, joka puuttuu täysin muilta ammattiryhmiltä. Röntgenkuvauksen ja –tutkimusten suorittaminen ja kehittäminen sekä koko kuvantamisprosessin monitahoinen laadunhallinta ovat keskeinen osa tutkinnon tuottamasta osaamisesta. Kuvantamisen, sädehoidon ja säteilyn lääketieteellisen käytön asiantuntijoita tarvitaan terveydenhuollossa niin perusterveydenhuollossa kuin erikoissairaanhoidossakin. Tämä osaaminen saavutetaan vain oman pääaineen (radiografia) opinnoilla. Tutkinnon uudistuksella ei pidä alentaa ammatin pätevyysvaatimuksia ja potilaan oikeuksia saada luotettavia ja optimoituja kuvantamispalveluja. Oman pääaineen opinnoille tulee antaa koulutuksessa riittävä tila osaamisen saavuttamiseksi. Euroopan tasolla röntgenhoitajakoulutuksen laajuudeksi on suositeltu 240 opintopisteen opintoja yhdelle substanssialueelle (diagnostiikka/isotooppi/sädehoito). Suomessa röntgenhoitajan opinnot antavat pätevyuden toimia kaikilla kolmella erikoisalalla.

Röntgenhoitajan tutkinnon suorittanut on oikeutettu hakemaan ja saamaan Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirastolta (Valvira) oikeuden harjoittaa ammattia laillistettuna ammattihenkilönä. Potilasturvallisuuden varmistamiseksi luvan saamisperusteita ei pidä alentaa eikä vaarantaa röntgenhoitajien oikeutta harjoittaa ammattia laillistettuna ammatin harjoittajana. Pätevyysvaatimusten tulee täyttää kansainväliset pätevyysvaatimukset ja näinollen niiden tulisikin kohdentua entistä enemmän substanssilähteisemmäksi.

Koulutusohjelmanprojektin raportissa on otettu myös kantaa terveysalan ylempien ammattikorkeakoulututkintojen tarjontaan. Raportissa perustellaan tarjontaa neljän osaamisalueen perusteella, kuitenkin diagnostisen (diagnostiikan) osaamisalueen tutkintojen osaamista laajentavaa ja syventävää ylemmää ammattikorkeakoulututkintoa ei ehdotuksesta löydy. Jos ylemmän ammattikorkeakoulututkinnon tavoitteena on tuottaa asiantuntijoita terveydenhuoltoon, opintojen pitää *tarjota* myös substanssialueen osaamista syventävät opinnot kaikille erikoisaloille.

Päivi Wood
toiminnanjohtaja
Suomen Röntgenhoitajaliitto ry
p.040-5227 358

Kim Berg
puheenjohtaja
Suomen Röntgenhoitajaliitto ry
p.040-5282 102